

SANCTUS #4

SVERIGES UNGA KATOLIKER – 2025

JULMUSIK

JULFIRANDET

KALLAD ATT BLI
MISSIONÄR?

STILLA NATT
HISTORIEN BAKOM
JULSANGEN

MISSIO
VAD ÄR DET?

JULI
KLOSTER

4.2025

SANCTUS

Redaktör och layout
Thure Gunnarsson

Kontakt
tidningarna@suk.se

Skribenter
Mátyás Belina
Charles Câmara
Thure Gunnarsson
Nicole Hautala
Alexander Svensson
Sama Tui

Ansvarig utgivare
Zuzanna Juras

Tryck
Norra Skånes Offset AB

ISSN 0346-1998

SUK
Johannes Paulus IIs
pastoralcentrum, SUK
Box 4283
102 66 Stockholm

Besöksadress
Skånegatan 65,
Stockholm

Telefon
08-505 57 690

www.suk.se

Kontaktuppgifter SUK

För bidragsansökan och frågor kring
lokalföreningsbidrag och regionsbidrag:
eu@suk.se

För kontakt övriga frågor:
suk@suk.se eller ring 08-505 576 90

Regionstyrelser

SLUK (Stockholm och Gotland): sluk@suk.se
SUK Sydöst (Östra Sverige): sydost@suk.se
MJUK (Mellansverige): mjuk@suk.se
SUK Väst (Västsverige): sukvast@suk.se
SUK's-S (Södra Sverige): sukss@suk.se
DUNK (Norrländ): suk@suk.se

Anställda

Kanslichef: robel@suk.se
Administratör: asahult@suk.se
Redaktör: thure@suk.se

Barn- och ungdomskonsulenter

SLUK: sluk@suk.se
MJUK: vanfarid@suk.se
SUK Sydöst: suk@suk.se
SUK Väst: konsulentvast@suk.se
SUK's-S: sukss@suk.se

Julfirandet!

Julfirandet är firandet av Jesus födelse. Det är lätt att julens viktigaste budskap om frälsaren som föds kommer i skymundan för allt julstök.

I allt julstress behöver vi ta pauser och ägna oss åt julens sanna mysterium. Gå i julens mässor, tända ett ljus och be en bön och läsa julevangeliet så att du fylls av det som egentligen är viktigast under julen.

Några som ägnar sig åt julen på ett sätt som vi nog alla skulle behöva lära oss av är våra kloster. Läs om hur de firar jul i klostret.

Hur vi kan få en bättre jul kan du också läsa om i artikeln om julfirandet.

Julfirandet är något som spritt sig över hela världen. Vår katolska tro behöver också spridas till alla. Missio arbetar med att sprida den katolska tron över hela världen. Deras arbete kan du läsa om i detta nummer av Sanctus.

Att sprida tron kallas att missionera. Kan vem som helst vara missionär eller behövs det en kallelse? Dina frågor kring det kan du få svar på om du bläddrar till sidan 22.

I detta nummer kan du också läsa om julmusik och mycket annat. Med andra ord en tidning full med julläsning.

God Jul önskar

Thure

Redaktör Sanctus

I DETTA NUMMER

Julfirande

Hur firar vi jul på ett bra sätt.

6

Stilla natt

Historien bakom sången.

10

Sankt Nikolaus

Biskopen som blev symbol för jul.

12

Missio

Det påvliga missionsarbetet.

14

Att fira jul i kloster

Följ med på ett klosters jul.

18

Inbjudan till Årsmöte

Så anmäler du dig till SUK:s årsmöte.

21

Kallad till att bli missionär

Kan alla bli missionärer?

22

Julmusik

Musiken som väcker känslor.

26

Smått och gott

Korta nyheter.

30

Julfirandet

TEXT: SAMA TUI BILD: GERARD VAN HONTHORST

Julfirandet är viktigt för oss katoliker. Hur firar vi jul på ett bra sätt där det viktigaste med julen står i centrum? Pater Rafał Igor Zarzycki förklarar grunden i vårt julfirande och ger tips på hur vi får en jul där Jesus födelse finns i fokus.

Varför är julen så viktig för oss?

Julen är för oss firandet av vår Herre Jesus Kristi födelse. När vi firar detta mysterium får vi möjlighet att möta honom personligen på ett ännu djupare sätt.

Många som inte är troende firar ändå jul. Vad är det med julen som gör att alla vill fira den, oavsett tro?

Det finns många som inte förknippar julen med Jesu Kristi födelse, eller för vilka Jesus inte har någon betydelse. Ändå firar de jul, ofta för att det är ledighet eller tradition. Det är skillnad mellan att fira jul som Kristi födelse, att delta i denna frälsningsbringande hemlighet och att fira jul enbart som tradition, för vila och nöjes skull.

Vad kan vi lära oss av den heliga familjen?

Det finns mycket att lära av den heliga familjen. När Guds Son blev till i Marias sköte sattes Josefs tro på prov. Här ser vi ett exempel på respekt för livet, för andra människor och för Guds planer, även när vi inte förstår dem.

När Jesus föddes under svåra omständigheter fick Maria och Josef förtrösta på Guds försyn. Jesu närvaro blev viktigare än allt annat omkring dem. I evangelierna hittar vi mycket som gäller oss själva – vårt liv, våra bekymmer och våra glädjeämnen.

Det är lätt att missa julfriden i all julstress. Hur ska vi göra för att undvika det?

Det viktigaste är att prioritera det som verkligen är kärnan i julen – Guds närvaro. Allt annat ska tjäna vårt möte med

honom och med varandra. Ofta lägger vi fokus på det materiella: julmat, julkappar och mys. Men den heliga familjen var långt hemifrån och saknade mycket, ändå var de fyllda av Guds frid i den enkla grottan i Betlehem.

Julen är också en tid då vi tänker på att hjälpa andra. Hur kan vi göra det?

Julen är en tid då vi särskilt kan samarbeta och bära varandras bördor. Det finns många tillfällen – i familjen, på arbetsplatsen och överallt där vi befinner oss – att visa omtanke och stöd.

Hur firar vi advent på ett bra sätt?

Advent är en speciell tid. Om vi förstår att det är början på kyrkoåret hjälper det oss att börja om på nytt. De fyra veckorna av advent förbereder oss inte bara för julfirandet, utan framför allt för Herrens slutliga ankomst. Vi får aldrig glömma att hela vårt liv är ett advent!

Att förbereda sitt samvete genom försöningens sakrament är en grundläggande förberedelse både inför julen och inför den yttersta dagen.

Julen är en tid då familjer samlas. Varför har julen blivit en sådan samlingspunkt?

Det har med den heliga familjens gemenskap att göra. Julen är den heliga familjens fest. Jesus förenar oss. Den heliga familjen får besök av både herdarna och de vise männen – familjen blir då centrum för världen.

Många är ensamma under julen. Vad kan man göra åt det?

Det finns en gammal sed att duka för en

okänd gäst vid julbordet. Den extra stolen symboliserar Jesus, som kommer till oss i andra människor. Det är en symbol för att vara öppen för Gud, som genom sitt människoblivande är närvarande i varje människa.

Julen är ett bra tillfälle att uppmärksamma dem som är ensamma – man kan till exempel besöka någon på ett äldreboende.

Hur kan vi dela med oss av julens budskap till andra?

Det finns många sätt. Ett enkelt sätt är julkort – även om det blivit ovanligt idag. Vi kan också inspireras av den helige Paulus ord i 2 Kor 3:3:

”Ni är mitt brev, och det är skrivet i era hjärtan och känt och läst av alla människor.”

Allt vi gör och säger kan vittna om Jesus som föddes för vår skull.

På vilket sätt kan unga hjälpa till att göra julen bättre?

Jag önskar att unga engagerar sig mer i liturgin och i kyrkomusiken. Mässans musik och texter förmedlar julens budskap på ett unikt sätt. Jag uppmuntrar unga att delta i psalmläsning, musik och andra uppgifter under mässan. Unga människor sprider liv och glädje – dela den glädjen med andra! Glöm inte den sanna glädje som kommer med Jesus. Vi är hans vittnen.

Vad är ditt viktigaste julminne?

Jag har många fina julminnen. Men det kanske mest betydelsefulla var den jul då

jag tog över en församling efter en kyrkoherde som plötsligt blivit sjuk. Det blev tydligt för mig att julen inte handlar om att allt ska vara mysigt och lugnt, utan om att se Gud i allt – även i svåra situationer. Jag kunde identifiera mig med Maria och Josef, som var glada över Herrens närvaro trots motgångar och främmande omständigheter.

Vad får man absolut inte missa under julen?

Att rena sitt samvete genom försoningens sakrament och att ta emot Jesus i kommunionen. Han vill födas på nytt hos oss och i oss. ■

Pater Rafał Igor Zarzycki

Pater Rafał Igor Zarzycki föddes 1969 i Koszalin i norra Polen och växte upp tillsammans med sin storebror i den lilla staden Sianów. Hans föräldrar var ett starkt föredöme genom sitt öppna hjärta och sin vilja att alltid hjälpa människor i nöd.

Redan som barn fick han ta del av goda lärare och starka förebilder. Genom violinstudier under ledning av professor Józef Dąbrowski lärde han sig självdisciplin, tålmod och känslighet. Musiken blev för honom ett sätt att uttrycka sin själ och öppna sig för andra människor.

Som tonåring kom han i kontakt med den katolska ungdomsrörelsen Ljuset-Livet (Światło-Życie). Rörelsens gemenskap och tro på Gud, liksom deras värderingar kring kyskhet och inre frihet,

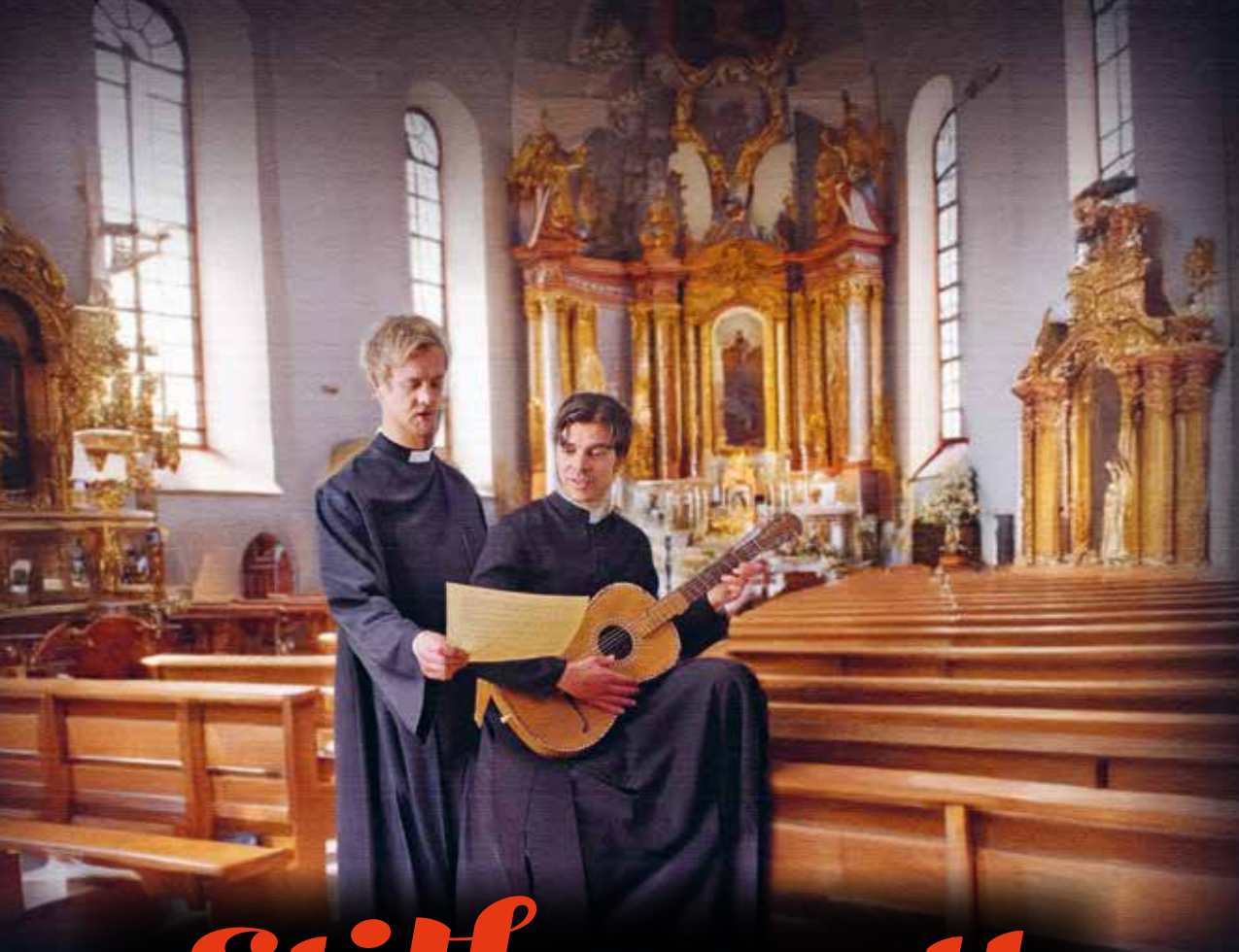
hjälpade honom att stå emot den marxistisk-materiella propaganda som präglade samhället under den tiden. Det var också då han fattade beslutet att följa sin kallelse och bli franciskan.

Efter avslutat novitiat 1989, samma år som Polen återfick sin demokrati, öppnades landets gränser och den katolska kyrkan sände ut många nya missionärer. Efter sin prästvigning 1995 sändes pater Rafał till Sverige.

Hans tjänst i Sverige fick två mellannakter. Åren 1999–2000 kallades han till Gdynia i Polen, där han undervisade i katekes i en stor församling. År 2001 återvände han till Sverige och blev snart ansvarig för församlingen i Linköping.

Tre år senare, 2004, kallades han åter till Polen för att tjänstgöra som vice rektor vid det franciskanska prästseminariet i Łódź-Łagiewniki. Därefter följde tolv intensiva år i Gniezno (2008–2020), där han hade ansvar för ordenskandidaterna och deras andliga vägledning.

Pater Rafał beskriver sin nuvarande tjänst som sin ”tredje apostoliska resa”. Han säger att ”Nu började jag min tredje apostoliska resa. Med Guds hjälp förkunnar jag Guds Ord i franciskansk enkelhet”. ■

Sankt Nicholas kyrkan finns inte längre kvar i Oberndorf. På dess plats finns i dag ett kapell.

Orgeln trasig

Normalt spelades orgelmusik i kyrkan på den här tiden. Av någon anledning fungerade inte orgeln i kyrkan som den skulle. Det talas om att det var en mus som letat sig in från vinterns kyla som hade gnagt sönder orgelns blåsbälg. Eller så var kanske orgeln bara dåligt underhållen. Men en sak var klar, orgeln skulle inte gå att spela på.

Skulle det nu bli en julafton utan musik? Skulle "Stilla natt" inte bli spelad? Nej, kyrkoherden Joseph Mohr och Franz Xaver Gruber kom på en lösning på problemet. Franz fick komponera musiken så att den gick att framföra på gitarr som Franz kunde spela.

Det var den 24 december 1818 som "Stille Nacht" som sången heter på tyska framfördes allra första gången. Under mässan framförde Franz Xaver Gruber sången på gitarr. Han och Joseph Mohr sjöng den tillsammans med kyrkans kör. Sången blev succé och alla älskade den vackra melodin och texten. Sedan tog det bara några år och "Stilla natt" hade spritt sig över hela jorden.

Mest spelade

Än i dag är Stilla natt en av våra absolut

mest spelade och omtyckta julsånger. Stilla Natt har blivit översatt till fler än 300 språk och är en av de i särklass mest kända, sjungna och spridda julsångerna.

Stilla natt i kriget

Psalmen spelade också en historisk roll i den gripande berättelsen om ett märkligt vapenstillstånd under första världskrigets första julafton på västfronten i Flandern år 1914. På ena sidan befann sig brittiska och franska trupper och på andra sidan tyska trupper.

Ett brittiskt truppförband hörde tyskarna helga julaftonen genom att sjunga "Stille Nacht! Heilige Nacht!" och trotsa ljusförbudet med levande ljus. I stället för att skjuta på den därmed avslöjade positionen svarade briter och fransmän med att sjunga "Silent night! Holy night!" och det hela slutade med att bägge sidor klev upp ur sina skyttegravar och möttes mitt i det föröddade ingenmansland. De begravde sina döda, utbytte gåvor och önskningar om snar fred. På så sätt blev sången "Stilla natt" början på en omfattande, inofficiell och spontan vapenvila i julens anda. "Stilla natt" inledde en stilla natt för de stridande och de fick för en tid känna julens frid. ■

Stilla natt, heliga natt

TEXT: THURE GUNNARSSON

Det här är historien bakom hur världens mest kända julsång blev till. Läs den spännande historien om hur julpsalmen "Stilla natt" kom till. En historia om hur något dåligt som händer kan vändas till att bli något bra.

Det hela tog sin början i byn Oberndorf bei Salzburg i Österrike 1818. Österrike är ett katolskt land. I byn finns det en kyrka som heter Sankt Nicholas kyrka. Kyrkoherden i kyrkan hette Joseph Mohr och han tyckte mycket om musik och ville ha en vacker psalm att framföra på julafton. Han blev inspirerad av jule-

vangeliet och skrev en text om julnatten som fick namnet "Stilla natt". Kyrkoherden Joseph Mohr tog hjälp av hjälprästen, skolläraren och församlingens organist Franz Xaver Gruber för att skriva musik till texten. Franz var inte bara duktig på att spela orgel utan kunde också komponera musik.

Sankt Nikolaus av Myra

TEXT: THURE GUNNARSSON

Sankt Nikolaus är ett av världens populäraste helgon. Det är från honom som den amerikanska tomten har fått sitt namn och sina röda kläder. Lär känna helgonet som ville lära oss att det är större att ge än att få.

Sankt Nikolaus är sjömännens men även barnens skyddshelgon. Dagen för hans firande, Sankt Nikolausdagen firas på hans dödsdag den 6 december. Då kommer han till barnen iklädd sin röda dräkt, vita skägg och sin mitra (biskopens huvudbonad). Med sig har han godsaker eller presenter till barnen.

Skänkte allt han ägde

Sankt Nikolaus föddes år 270 e. Kr. i byn Patara i dåvarande Grekland, men som nu befinner sig på Turkiets södra kust. Där uppfostrades han av välbeställda kristna föräldrar tills de i tidig ålder omkom i en epidemi. Nikolaus valde trots sin unga ålder att sälja och skänka allt han ärvt från föräldrarna. "Om du verkligen vill bli fullkomlig, så gå och sälj allt du äger och ge pengarna till de fattiga. Då ska du få en skatt i himlen. Kom sedan och följ mig" (Matteus 19:21). Med detta som motivation skänkte Sankt Nikolaus hela sin förmögenhet till de fattiga, sjuka och lidande. Nu kunde han fullt ut ägna sig åt att tjäna Gud. Ryktet om honom och hans goda gärningar och närhet till Gud spred sig genom landet. Han dedikerade hela sitt liv till att tjäna Gud, vilket ledde till att han senare blev biskop av Myra trots hans unga ålder.

Hjälpare i nöden

En gång fick Nikolaus reda på att tre sysstrar gärna ville gifta sig med sina fästmän och bilda familj. På den tiden behövde en flicka som skulle giftas bort ha med

en hemgift från föräldrarna. Flickornas pappa var fattig och hade inte pengar till hemgift. En natt hade någon slängt in tre kulor av äkta guld genom fönstret i deras hem. Det var mer än nog för en hemgift åt var och en av hans döttrar. Den hemliga givaren var Sankt Nikolaus som ville hjälpa familjen.

Fängslad för sin tro

Den dåvarande romerska kejsaren Diocletian förföljde ihärdigt det kristna folket. Biskop Nikolaus tillfångatogs och sattes i exil för sin tro. Vid denna tid var fängelserna så fulla av biskopar, präster och diakoner att de riktiga brottslingarna inte fick plats.

Första Konciliet

Efter en tid frisläpptes till slut Sankt Nikolaus och närvarade därefter vid första Konciliet i Nicaea år 325 efter Kristus. Konciliet i Nicaea var det allra första ekumeniska rådet. Här samlades kristna representanter från hela riket för att lösa konflikter inom tron och skapa en gemensam troslära. Under mötet föreslog Sankt Nikolaus att man skulle fira Jesu födelse.

Pilgrimsort

Sankt Nikolaus grav i Myra var en populär pilgrimsort. Men då det varit många attacker i regionen oroades folket över att tillgången till hans grav skulle försämrast. Våren 1087 förflyttades hans kvarlevor till Italien där han än idag ligger kvar i nuvarande Sankt Nikolaus-basilikan. ■

Missio

TEXT: NICOLE HAUTALA BILD: MISSIO

Ringer namnet "Missio" någon klocka hos dig? Om inte, fortsätt läsa så kommer du få reda på vad det är! Ansvarig för Missio Nordica Sverige är Anna Bieniaszewski Sandberg som förklarar vad Missio är och gör.

Vad är Missio Sverige?

Missio Sverige är en del av Påvliga missionssällskapen som på uppdrag av påven arbetar med att stödja kyrkans mission i länder och territorier där kyrkans närvaro är ny. Det handlar ofta om de fattigaste länderna i världen. I Sverige arbetar Missio för att öka medvetenheten bland kyrkans medlemmar om att Jesus Kristus kallar alla döpta att sprida evangeliet, dvs. vara hans missionärer. Genom att öka kunskapen om detta och uppmana katoliker att be för mission och bidra ekonomiskt stödjer vi evangelisationen i hela världen.

Vad är Missio i världen?

Missio i världen arbetar under namnet Pontifical Mission Societies/Pontificie Opere Missionarie (på svenska: Påvliga missionssällskapen). PMS finansierar:

- byggande av kyrkor och församlingscentra i missionsstiften
- utbildning och hälsovård till lokalbefolkningen
- utbildning av präster och ordensfolk ur lokalbefolkningen, så att kyrkan i missionsländerna ska kunna stå på egna ben.

Allt detta görs för att evangelisera hela världen. PMS består av fyra sällskap som

Anna Bieniaszewski Sandberg är ansvarig för Missio Nordica Sverige

alla lyder under påven och Dikasteriet för evangelisation:

Påvliga Sällskapet För Trons Utbredande - Society Of The Propagation Of The Faith

Påvliga Sällskapet För Barnmission - Pontifical Society Of The Holy Childhood

Aposteln Petrus Påvliga Missionssällskap - Society Of Saint Peter The Apostle

Påvliga Missionsunionen - Pontifical Missionary Union

Missio är namnet på de delar av Påvliga missionssällskapen som arbetar i länder/stift där den kristna tron och den katolska kyrkan är väletablerad. Missios uppgift är att främja och stödja det globala missionssamarbetet genom bön och ekonomiskt stöd och genom att odla missionsandan hos katoliker i stiften.

Varför är det så viktigt att sprida tron till platser där katolska kyrkan inte ännu är etablerad?

Därför att det är vad Jesus ber oss att göra och för att det är en konsekvens av dopet:

som döpta kallas vi att sprida evangeliet till hela skapelsen.

Se Matteus 28:19, där Jesus säger till lärjungarna: "Gå ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn."

Och Markus 16:15, där han säger: "Gå ut överallt i världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen."

Hur arbetar Missio med de nordiska länderna?

Varje nordiskt land (Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige) har en ansvarig för Missio (på engelska och i internationella sammanhang kallas den ansvariga för "Diocesan Director"). Arbetet samordnas av en "National Director" för Missio Nordica, som har det övergripande ansvaret för Missio i hela Norden. Vi är alltså sex personer som samarbetar med varandra. Vi tar fram informationsmaterial som vi sprider i våra respektive stift och ansvarar för två insamlingar om året:

• **Kollekten på Världsmissionsdagen den tredje söndagen i oktober.** De insamlade medlen skickas till Påvliga sällskapet för trons utbredande som fördelar dem mellan olika missionsprojekt, t.ex. bygandet av kyrkor och församlingscentra, hälsovård för fattiga, utbildning av nya präster i missionsländerna mm.

• **Gåvor som ges i samband med utdelningen av välsignelseremisor på Epifania den 6 januari.** De inkomna gåvorna skickas till Påvliga sällskapet för barnmission som bekostar projekt med barnen i centrum, till exempel skolor, katekesundervisning, barnhem mm.

Missio Nordica har en gemensam webbsida <https://missionordica.org/> samt finns

på Instagram och Facebook. Ansvar för hemsidan och de sociala medierna ligger på Missio Nordicas National Director.

Hur kan vi unga hjälpa till med Missios arbete?

Unga kan bli Missios ambassadörer i sina församlingar och ungdomsgrupper. Men vad kan man göra som ambassadör?

- Man kan till exempel berätta i sin ungdomsgrupp eller under kyrkkaffet om alla döptas missionskallelse och att vi alla måste hjälpas åt att stötta kyrkans mission med bön och gåvor.
- Man kan skapa en särskild bönegrupp där man ber för mission, till exempel med hjälp av Missionsrosenkransen. Den består av dekader i olika färger, där varje världsdel har en egen dekad i sin färg.
- Man kan anordna aktiviteter som går ut på att ta reda på var i världen kyrkan bedriver mission och vad det är man gör rent konkret på dessa platser. Hur är situationen för de kristna där? Vad kan vi be för? Detta stämmer särskilt överens med målet för Påvliga sällskapet för barnmission, där man arbetar efter mottot: Barn ber för barn, barn evangeliserar barn, barn hjälper barn över hela världen. Jfr Mark 10:14 "Låt barnen komma hit till mig och hindra dem inte: Guds rike tillhör sådana som de."
- Man kan också bjuda in en missionärspräst/syster och be dem att berätta om hur det är att vara missionär, om deras arbete här i Sverige och om situationen i de länder de kommer ifrån.

Var har Missios arbete varit mest framgångsrikt?

Jag kan inte direkt peka ut något land eller

någon världsdel. Det jag kan säga är att Missio/Påvliga missionssällskapen stödjer projekt i 160 länder/1 100 stift i världen. Utan Missio skulle kyrkans mission utan tvekan inte vara lika framgångsrik. Men jag kan ge två exempel:

1. Var tredje seminarist i världen kan genomföra sin prästutbildning just tack vare stödet från Missio/Påvliga missionssällskapen. Utan stödet hade kyrkan inte kunnat utbilda dessa präster.
2. Det andra exemplet är Mongoliet, där kristendomen var mer eller mindre helt frånvarande mellan mitten av 1300-talet till införandet av demokratin år 1990. Katolska missionärer återvände efter införandet av demokrati. Missionärerna byggde upp kyrkan från grunden och nu finns det en apostolisk prefektur, en biskop och sex kyrkor. Sedan 1992 har Heliga stolen och Mongoliet diplomatiska förbindelser. Befolkningen i Mongoliet är mycket fattig och utsatt. Missionärerna bedriver viktigt socialt arbete i huvudstaden Ulan Bator. Bland annat driver de ett barnhem för övergivna barn till alkohol- och drogberoende föräldrar.

Vad skiljer Missios arbete jämfört med Caritas?

Caritas är ett biståndsnätverk vars främsta fokus och uppgift är att hjälpa de fattiga och utsatta, bidra till hållbar utveckling samt bedriva påverkansarbete för att lagar och samhällsstrukturer ska ha den mänskliga värdigheten i centrum. Påvliga missionssällskapens (Missios) fokus och uppgift är evangelisation till alla folken (Missio ad Gentes).

På vilket sätt kan Missios arbete hjälpa

människor i de fattigaste länderna?

Under Jubelåret 2025 talar vi mycket om att vara hoppets missionärer. Att evangelisera är att ge mänskligheten hopp. Missios arbete bidrar till att ge hopp till människorna i de fattigaste länderna i världen. Det bidrar till att de som aldrig hört talas om Kristus får höra Evangeliet och blir inbjudna till kyrkans gemenskap som förmödlar hoppet om frälsning och evigt liv.

Missio finansierar de "unga kyrkorna" så att de kan ha präster, kateketer och kyrklig infrastruktur för att sprida evangeliet. Samtidigt bidrar man till att kyrkans arbetare i missionsländerna har möjlighet att evangelisera genom barmhärtighetsgärningar. Man går ut med erbjudandet att höra Guds ord, fira sakramenten och få undervisning i kyrkans lära och man mättar de hungriga, klär de nakna och ger barn och unga grundläggande utbildning. För det är ju så att en hungrig, sjuk eller hemlös person måste först få sina viktigaste behov tillgodosedda innan den kan ta till sig Ordet. Därför handlar missionssarbetet om att vara människornas nästa. Att finnas där, ge vård, omsorg, utbildning och socialt stöd.

Kyrkans missionärer driver sjukhus, hälsocentraler, barnhem, skolor och härbärgen. De bygger upp församlingar där människor, oavsett om de är kristna eller inte, erbjuds trygghet och stöd. I slutändan ger man förutsättningar för att ta sig ur fattigdomen. Det är viktigt att komma ihåg att Påvliga missionssällskapens/Missios verksamhet i världen bekostas så gott som helt med de gåvor som Guds folk skänker i samband med kollekt och insamlingar. Det är de gåvorna som administreras och fördelas till de lokala kyrkorna i missionsländerna. Det betyder

att de gåvor som katoliker världen över skänker hjälper hundratusentals individer och hela samhällen.

Vad gör Missio under julen för att samla in pengar till sitt arbete?

- Inför högtiden för Herrens uppenbarelse/Epifania skickar Missio ut så kallade välsignelseremsor ut till församlingarna. Under trettonhelgen delas remsorna ut i kyrkan till de troende som sedan går hem och fäster remsorna på ytterdörren, som ett tecken på att de är kristna. C+M+B står för Christus Mansionem Benedicat (Kristus, välsigna detta hem).
- I samband med utdelningen av remsor ber man om en gåva till kyrkans barnmission. Församlingarna skickar de insamlade medlen till Missio som vidarebefordrar dem till Påvliga sällskapet för barnmission Pontifical Society of the Holy Childhood (ppoomm.va) som i sin tur bekostar många olika projekt för barn i missionsländerna.

Hur kan Missios arbete bli ännu bättre än vad det är i dag?

Vi behöver ständigt bli bättre på att öka medvetenheten om vårt kristna uppdrag att sprida evangeliet till alla – till dem som finns på jordens mest avlägsna platser och dem som finns i vår närhet. Vi behöver arbeta ännu mer och ännu hårdare. En prioritering just nu är att involvera kateketer i arbetet så att redan de minsta barnen får veta att de är Kristi missionärer. Vi vill göra barnen medvetna, stolta och engagerade genom att de får be för andra barn, genom att pyssla, rita och sjunga och kanske träffa en livs levande missionär. ■

Att fira jul i kloster

en Franciskanbroder berättar

TEXT: ALEXANDER SVENSSON

Vi vet alla hur det går till när man firar jul hemma, och i kyrkan. Men något som alla kanske inte har lika bra koll på är hur det är att fira jul i ett kloster. För att ta reda på det har Sanctus ställt några frågor till broder Stefan från Franciskanklostret i Jonsered, utanför Göteborg.

Hur firar ni advent i klostret?

Advent är en fastetid. I Sverige börjar ju julfirandet rent folkligt under advent, men vi har det lite enklare. Vi fastar, men det är upp till varje broder att själv avgöra exakt hur mycket man gör och vad man avstår ifrån.

Har ni juldekorationer? När börjar julförberedelserna?

Vi har julkrubbor och julgran. Granen brukar sättas upp de sista dagarna innan julen, ibland kan det vara några dagar tidigare av praktiska skäl. Det får vara när det funkade, men det brukar vara alldeles i slutet av advent.

Vad äter ni för julmat i klostret?

Vi har midnattsmässa på julnatten, och

det brukar komma många till den. Efter mässan bjuds hela församlingen på julföret. Då har bröderna förberett mat till alla, och sedan får församlingen gärna ta med sig olika rätter hemifrån om de vill. Men innan på dagen, på själva julaften, så brukar vi äta luftfisk och potatis och någon god sås i klostret.

Har ni några jultraditioner i klostret?

I advent har vi sankt Nikolaus och Lucia-tåg, beroende på hur många barn som kommer till klostret. Isåfall brukar vi bröder vara stjärngossar, men det beror som sagt på hur många barn som brukar komma och som finns där. Vet vi att det kommer barn till mässan så gör vi det. Vi brukar också ha en annandagskonsert på

annandag jul, på torget i Jonsered. Vi organiserar den tillsammans med Jonsereds Fria Blåsorkester, och så har vi med en tunna med oljefat och bjuder på glögg och pepparkakor. Vi bröder är med och sjunger, och vi brukar repa i klostret innan.

Finns det några speciella regler för julen för er orden?
Nej.

Har ni julmusik i klostret?

Vi har en organist som spelar, och på söndagarna kan det vid jultid bli julpsalmer. Vi har en god vän som brukar komma och spela trumpet också på första advent, och det är väldigt vackert.

Hur har ni kontakt med släktingar och vänner under julen?

Jag har ju ett sånt privilegium att min gamla mor bor nära klostret, så på julafton tar jag med henne hem till klostret, och så får hon vara med och äta lutfisk. Många av bröderna som inte har sin familj så nära bjuder in dem, särskilt sin mor och sin far, till att komma och bo över i klostret på julen.

Får ni några julklappar?

Nej! Vi får inga, men jag brukar däremot gå och ge något symboliskt och enkelt till min mor, till exempel lite bröd. Bara som en symbolisk gåva. Men det ska vara något enkelt.

Vad är det bästa med att fira julen i ett kloster?

Det är det att man skiljer lite grann på afton och dagar. Aftonen, som vi brukar fira i Sverige, är ju egentligen en fastedag. Så vi har en karaktär av enkelhet på afton och en fest på juldagen.

Många känner julstress inför allt som ska göras till julen. Gör ni det?

Nej, inte egentligen. Det är inte så mycket mer som vi gör extra. Lite julpyntning.

Har ni några tips på hur vi som firar jul utanför klostret ska få en bra jul?

Man kan väl säga att Sverige är så unikt, där julen har blivit en varm familjehögtid, och man umgås med familjen. Man kan tacka Gud för att man har möjlighet att umgås med sina nära och kära i den varma miljön. ■

Var med och påverka SUK

SVERIGES UNGA KATOLIKERS

ÅRSMÖTE 2026

Var: Marielund

När: 20-22 mars

Skanna QR-koden med en mobiltelefon eller surfplatta så kommer du direkt till anmälan.

Läs mer och anmäl dig på www.suk.se

Kallad till att bli missionär?

TEXT: CHARLES CÂMARA BILD: MISSIO, CATHOLIC PRESS

Att vara missionär är både en allmän och en särskild kallelse. Det innebär att medvetet vittna om sin tro på Kristus inför dem som ännu inte tror, eller inte ens känner till om Kristus, oftast i främmande miljöer, hemma och långt borta. I år fyller kyrkans viktiga dokument om mission *Ad gentes* – om kyrkans missionsverksamhet 60 år, en skrift som inspirerat många missionärer, biskopar och påvar.

Vem är kallad till att bli missionär för att missionera i ett annat land med en annan kultur och religion? Behöver man vara präst eller syster från en särskild orden för att kunna utföra mission? Är Gud närvarande enbart i den katolska kyrkan och är katolska kyrkan den enda kyrka med mandat att frälsa själar för Kristus?

Dessa frågor har ställts i århundraden och givits olika svar, ibland till och med motstridiga svar. En sak de flesta tycks vara överens om är: Det är Jesus Kristus själv som kallar och sänder var och en till att missionera, att predika evangeliet, vittna genom ord och handling, samt förkunna att Guds rike är nära.

I de första tre evangelierna, Matteus (28:18–20), Markus (16:15) och Lukas (24:46–49) berättas det om hur Jesus sänder sina lärjungar som den ”stora utsändningen” ut i det Heliga landet. De utsända får kort men klar instruktion om vad de ska utföra: Gör alla folk till lärjungar!

Uppdrag för alla döpta

Att missionera innebär att utföra ett up-

pdrag, mission, något som Jesus själv gav och fortsätter att ge oss idag. Det för med sig att varje döpt person, oavsett vilket kristet samfund man är medlem i, oavsett om man präst, syster, broder, diakon eller lekperson, är kallad till att missionera, att dela tron med alla, särskild med dem som inte känner till Jesus.

Hur man ska missionera kan innebära olika saker, beroende på vem man själv är och vilka förmågor man har, samt hur kulturella situationen ser ut och hurdana människorna är man möter i området. Det självklara är att man delar sin kristna tro med andra genom att leva tron i handling och hjälpa andra att leva denna tro.

För inte så länge sedan ansågs det bland en del i katolska kyrkan att enbart vissa personer är kallade till att bli missionärer, särskilt ordensfolk. Det ansågs också att just katolska kyrkan har ett särskilt uppdrag att utföra mission att frälsa själar. Men mycket av detta tänkande ändrades i och med det internationella ekumeniska kyrkomötet Andra Vatikanconciliet (1962–1965) då katolska kyrkan omvärderade några av de tidig-

are hållna antagandena. Mot bakgrund av konciliets allmänna anda att öppna sig för världen, ansåg de samlade konciliefäderna att den missionerande kyrkan behöver bli mer inkluderande, pluralistisk, dialogisk, interkulturell, ekumenisk och interreligiös i sin identitet och existens.

När katolska kyrkan öppnade sig på detta vis inbjöds alla kristna, ordensfolk och lekfolk, att tillsammans vittna och dela tron med andra. Dock skulle missionärer inte påtvinga tron på dem som inte är kristna, utan snarare föra dialog, samtala, och framförallt lyssna på människor med annan tro, eller kanske inte alls har någon tro. Därför att

Gud finns bland alla människor. Särskilt viktigt ansågs vikten av att inge hopp till alla människor, att Gud älskar alla och är mån om allt skapat. Varje person är kallad till att delta i uppbyggandet av Guds rike, här och nu.

Volontärtjänst

Numera finns det många möjligheter, särskilt för unga personer, att göra volontärtjänst i etablerade missionsområden, för att därigenom känna på vad det innebär att leva i en annan kulturell och religiös miljö, samt missionera genom att vittna om sin tro genom ord och handling.

Genom en kortare eller längre volontärtjänst lär man känna människor av

olika slag. Man får chans att samtala med de som har en annan tro, eller har ingen tro alls. Samtidigt, kanske framförallt, lär man känna missionärer, de kvinnor och män, vilka dagligen lever bland dessa människor för att därigenom vittna om tron samt göra Jesus och hans lära känd. Med en sådan praktisk erfarenhet kan man själv ta ställning till om man har en särskild kallelse att vittna om tron bland folk med en annan bakgrund, eventuellt under en längre tid.

Mission var som helst

Men kanske behöver man inte resa till andra sidan jorden för att vittna om sin tro. Kyrkans missionsskrift *Ad gentes* uppmärksammar att mission kan utföras var som helst, inklusive i ens grannskap, skola och arbetsplats. Numera talar kyrkan snarare om att evangelisera och *missio intra gentes*, dvs. att förkunna och dela tron

med varandra, mellan folken, oavsett var man än befinner sig. Alltid vittna och dela tron, aldrig påtvinga.

Nuförtiden är människor världen över mer rörliga än någonsin, också över nationsgränser. Människor som inte känner till Kristus och det glada budskapet om Guds rike kan finnas mitt i bland oss. Vi kan vittna om tron inför alla genom att uppriktigt leva tron i vardagslivet, skriver biskop Anders Arborelius i sin bok *Vardagsmystik* (2021, Veritas).

Vad innebär då att missionera och vem är kallad till det? I slutet av sin apostoliska uppmaning *Evangeliets glädje* (2013, nr. 273) ger påven Franciskus ett svar på denna fråga. Han anser att en person inte utför mission, inte heller att mission främst är något som görs genom yttre handlingar. Snarare, anser påven, att varje person är mission: ”Jag är en mission här på jorden; det är därför jag är här i denna värld”. ■

Julmusik

TEXT: MÁTYÁS BELINA

Julen nalkas och med den en hel värld av melodier, från O helga natt till Last Christmas. Men vad innebär egentligen julmusik? Vi vänder oss till kyrkomusikern Ulf Samuelson för att få klarhet i frågan!

Vad betyder ordet "julmusik" egentligen? Har musiken någon slags särskild roll eller karaktär under julen?

Ordet julmusik används för i stort sett all musik som förknippas med julen. I vårt samhälle har nog julmusiken för de flesta betydelsen av att vara en stämningshöjare och för affärerna att få folk i stämning så att de handlar mer. Det kristna budskapet, som även många julsånger som spelas i affärerna har, går nog de flesta förbi.

Hur skiljer sig den liturgiska musiken från övriga delar av året?

Det finns en sekvens för juldagen som man kan sjunga. Jag känner dock inte till någon församling i Sverige där man sjunger den men så kan ju ändå vara fallet.

Vilka är de centrala teman i kyrklig julmusik?

Det centrala temat i julens kristna sånger är förstas Jesu födelse och allt som skedde runt den: vandringen till Betlehem, Jesu födelse, herdarnas besök och besöket av de tre vise männen från Österlandet.

Skiljer sig kyrklig julmusik på något sätt från den världsliga i t.ex. teman och budskap?

Den kyrkliga julmusiken handlar som sagt om Jesu födelse och händelserna runt den, medan den världsliga julmusiken ofta handlar om tomtar och olika legender. Jag skulle säga att tomtar är ett väldigt kärt tema i världsliga julsånger.

Vad kan det bero på och har det alltid varit så?

Svårt att svara på men kanske kan årstiden spela in. Julen firas ju under den absolut

mörkaste perioden och då vill folk ha det mysigt med ljus och stämning. Då kan det kristna budskapet, som finns i de traditionella julsångerna, med ett flyktingbarn som föds i fattigdom och dessutom påstås vara Guds son, vara svårsmält för sekulariserade människor. Det blir helt enkelt för påträngande.

När du leder en julkonsert, vilka saker är viktigast för dig att de blir rätt då? Och vad vill du att de som lyssnar tar med sig därifrån?

Vår julkonsert har vi alltid på Annandag

jul, den 26 december. Då får julsångerna fullt fokus och fyller vår kyrka. I år dubblerar vi vår julkonsert och ger den även i Sankt Johannes katolska kyrka på Trettondedag jul, 6 januari. Då tycker många att julen är slut men det är den ju inte. Det är faktiskt jul ändå till söndagen efter Trettondedag jul. Ur ett kyrkligt perspektiv är det alltså mer korrekt att sjunga julsånger den söndagen än dagen före julafton då vi fortfarande firar advent. Advent betyder "ankomst" och kommer från det latinska ordet "adventus". Det markerar starten på den katolska kyrkans förberedelsestid inför julen, som är en tid av väntan på Kristi ankomst. Det gäller alltså att ha is i magen och inte ta ut saker i förväg.

När folk går ifrån vår julkonsert hoppas jag att jag och körerna har lyckats förmedla julens budskap: det obegripliga att Gud sände sin son till världen och blev människa.

Kan du ge tips på en julsång som man måste lyssna på?

"Gammal julvisa". Texten börjar med orden "Guds son är född i Betlehem på denna dag". Melodin är en gammal folkvisa från Halland som blandas med en känd julpsalm. Körarrangemanget är skrivet av Otto Olsson och den går förstås att hitta på Spotify. Sedan tycker jag förstås, som alla andra, om den mest älskade julsången i hela världen: "Stilla natt". Den sjunger vi förstås alltid vid våra julkonserter.

Namn: Ulf Samuelsson

Roll i kyrkan: kyrkomusiker i Sankta Eugenia församling och musikkonsulent i Stockholms katolska stift

Favorithelgon: S:ta Cecilia och Helige Johannes Paulus II

Kuriosa: cyklade sommaren 2008 från Riksgränsen i norr till Ystad i söder och spelade under resans gång alla Bachs orgelverk, fördelade på 23 konserter i 23 olika kyrkor - från Kiruna i norr till Ystad i söder.

SMÅTT & GOTT

SUK:s årsmöte 2026

Markera redan nu i din kalender årsmötet för SUK den 20-22 mars 2026 på stiftsgården Marielund. En bra chans för alla medlemmar att påverka SUK:s framtid. Mer info och anmälan hittar du på www.suk.se

Julgranens betydelse

Har julgranen någon koppling till kyrkan? Julgranar är det enligt en tysk legend missionären den helige Bonifatius som först började använda. Han använde trädets trekantiga form för att visa treenigheten (Fadern, Sonen och Den helige Ande) för den lokala befolkningen.

Julkrubban

Julkrubbor finns i hem och kyrkor över hela världen. Var kommer idén med julkrubban ursprungligen ifrån? Julkrubban har ett katolskt ursprung. Det är helgonet Franciskus idé och den första julkrubban skapade han år 1223 i Italien. Han ville ge människor möjlighet att med sina ögon förstå julens underverk.

Texterna till böner!

Visste du att du kan hitta texterna till våra vanligaste böner på Sveriges unga katolikers webbplats.

På webbplatsen hittar du några av de vanligaste och mest grundläggande bönerna inom katolska kyrkan. Herrens bön, Var hälsad Maria och Angelus med flera.

www.suk.se/boner

Vårnumret av Sanctus kommer i april 2026!

Det är dags att
förnya ditt
medlemskap
i SUK så att du får
Sanctus även
2026.

Förnya
ditt medlemskap
i SUK här:

Massor med spännande läsning!

Glöm nu inte att förnya ditt medlemskap i SUK för 2026 så att du inte missar något nummer av Sanctus! Du måste förnya medlemskapet varje år från den 1 januari!

POSTTIDNING B

Avsändare:
Johannes Paulus II:s
pastoralcentrum, SUK
Box 2150
103 14 Stockholm

Gratis!

**Nytt år och dags
att förnya Ditt
medlemskap i SUK
för att fortsätta att få
SANCTUS!**

Läs av den här koden
med en QR-kod läsare
på en mobiltelefon eller
surfplatta så kommer du
direkt till anmälnings-
sidan på SUK.se

Få koll på allt spännande
som händer för unga katoliker!

Som medlem får du dessutom:

- RÖSTRÄTT VID SUKS ÅRSMÖTE

- OLYCKSFALLSFÖRSÄKRING VID SUK-ARRANGEMANG

Bli medlem på www.suk.se